

N:o 220.

Af herrar **J. Nordin** i Hammerdal och **O. H. Ström**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring af § 2 mom. 2 i förordningen angående handel med ether- eller sprithaltiga läkemedel den 8 december 1876.*

Då tidens nykterhetssträfvanden gå ut på att, om också tillgången på spritdrycker icke kan helt och hållet förhindras, dock genom en försvårad åtkomst af desamma åstadkomma inskränkning i deras begagnande, är det med grämlse man erfar, huru på platser, der bränvinsförsäljning icke finnes, den goda verkan häraf i sedligt och ekonomiskt hänseende motverkas af den på apotek i sådana orter i stor skala bedrifna handeln med Hoffmans droppar (en blandning af ether och sprit) samt andra s. k. läkemedel, som innehålla bränvin. Vid tillfällen, då mycket folk är församladt, såsom vid marknader och helger, sqvallra också de ångor af Hoffmans droppar, hvilka möta en, om orsaken till den upprymda sinnesstämningen hos en stor del af publiken, och skall man finna, att detta berusningsmedel, beklagligt nog, användes i stor utsträckning äfven af ungdomen, till och med någon gång äfven af den qvinliga.

De s. k. röda nervdropparna eller doktor Halls droppar, bestående af rosmarin- och lavendelsprit, försatt med litet kanel och muskott samt färgad med sandel, användes äfven som berusningsmedel, då de falla en del mera i smaken. Då både Hoffmans droppar och röda nervdroppar numera nästan aldrig af allmänheten användas som medicin, vore tillräckligt, om de endast på läkares recept finge utlemnas från apoteken.

De åt dryckenskapen mera hemfallna individerna öfverlasta sig af

andra, på apoteken inköpta berusningsmedel, såsom slagvatten, äfven kallad slagspirit, rigabalsam och beska droppar, hvaraf stora kvantiteter förtäras. För att visa, att försäljningen af dessa medel till allmänheten ej är nödvändig, utan att de äro verkliga spritdrycker, må här uppgifvas deras beståndsdelar.

Slagvatten eller slagspirit är ett starkare bränvin, destilleradt på rosmarinblad eller också endast försatt med rosmarinolja samt användes numera ej som medicin.

Rigabalsam, som aldrig annat än af qvacksalvare varit använd som medicin och aldrig varit upptagen i farmakopén, är i allmänhet endast slagvatten, färgadt med gurkmeja. Eljest finnas flera kompositioner på detta arcanum.

Beska droppar, som aldrig af läkare användas, äro icke annat än bränvin, försatt med några bäska kryddor och rödfärgadt med sandel. De äro således en verklig rusdryck, som kan beredas och säljas på hvilket utskänkningsställe som helst utan att komma i kollision med medicinförfattningarna.

Att här nämnda, m. fl. andra som bränvinssurrogat allmänt använda medel kunna anses som läkemedel, lämpliga att återgifva helsan åt en sjuk människa, tror jag ej, att någon vill påstå, hvarför deras försäljning på apoteken bör förbjudas, läkare naturligtvis obetaget att experimentera med dem, om de så finna för godt.

I 2 § 2 mom. af kongl. förordningen angående handel med ether samt ether- eller sprithaltiga läkemedel af 8 december 1876 stadgas visserligen, att utom de i 1 mom. omförmälda Hoffmans droppar ej heller andra läkemedel, som innehålla bränvin eller sprit, få utan läkares recept från apotek försäljas eller eljest utlemnas, »såvida anledning förekommer att antaga, att de äro ämnade att såsom rusgifvande medel användas.» Erfarenheten visar emellertid, att detta stadgande icke är tillräckligt att förekomma missbruket af dessa medels användande. Orsaken härtill är tydligen den, att stadgandet ej är effektivt, enär uttrycket *antaga* är temligen tänjbart, då *antagandet* lätt kommer i kollision med säljarens fördel, en god vinst. Derför böra i mom. 2 af § 2 i kongl. förordningen af 8 december 1876, angående handel med ether samt ether- eller sprithaltiga läkemedel, slutorden, »såvida anledning förekommer att antaga, att desamma äro ämnade att såsom rusgifvande medel användas», utbytas mot uttrycket, »såvida de kunna användas såsom rusgifvande medel.» Genom en sådan redaktionsförändring blefve stadgandet klart och bestämdt, så att öfverträdaren af detsamma ej kunde förskansa sig bakom påståendet, att han icke *ansåg*, att det varit anledning antaga, att det försålda varit ämnadt att såsom rusgifvande medel användas.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, hemställes,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om ändring af § 2 mom. 2 i kongl. förordningen 8 december 1876, angående handel med ether samt ether- eller sprithaltiga läkemedel, så att momentet måtte erhålla följande lydelse: Utan läkares recept må hvarken de i nästföregående moment omförmälda eller andra läkemedel, som innehålla bränvin eller sprit, från apotek försäljas eller eljest utlemnas, såvida de kunna användas såsom rusgifvande medel.

Stockholm den 1 mars 1898.

J. Nordin.

O. H. Ström.

I motionens syfte instämma:

J. A. Lundström.

Ad. Wiklund.

L. Dahlstedt.

O. Walter.
